

بررسی یک حاشیه میان بهارستان و پاستور در گفت‌وگو با ۲ کارشناس و نماینده سابق مجلس

پرونده گس شاسی‌بلندها

یک وزیر دفاع کنند، اما برخی واقعیت‌های میدانی و مشکلات موجود به‌خصوص در حوزه اقتصادی و معیشت نشان می‌دهد که با کنار گذاشتن فاطمی‌امین و برخی تغییرات در تیم اقتصادی اتفاق خاصی رخ نخواهد داد و نمی‌توان انتظار داشت فشارهای

عبدالرحمن فتح‌اللهی؛ با وجود آنکه جلسه استیضاح یکشنبه هفته گذشته مجلس به

برکناری سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر سابق صنعت، معدن و تجارت منجر شد و برخی

این تلقی را پیدا کردند که نمایندگان توانستند از حیثیت خود در برابر عملکرد ضعیف

در گفت‌وگو با سخنگوی هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس دهم عنوان شد

هیئت نظارت موظف به پاسخ‌گویی درباره شاسی‌بلندها نیست

رویه غلط در کشور باعث روی کار آمدن مدیرانی شده که از فروش خاک ایران حرف می‌زنند

جلسه یکشنبه هفته گذشته (دهم اردیبهشت) مجلس شورای اسلامی با دستور کار استیضاح فاطمی‌امین، وزیر سابق صمت، اگرچه به برکناری او منجر شد، اما کمابان تبعات آن برای مجلس و دولت ادامه دارد. با روشن شدن ابعاد جدیدی از پرونده اعطای ۷۰ خودروی شاسی‌بلند به نمایندگان مجلس، اکنون استیضاح فاطمی‌امین و برکناری او مناسبات دولت و مجلس وارد مرحله دیگری به نام «خودروکیت» کرده است. در روزهای اخیر نمایندگان مجلس درخواست‌هایی را از هیئت‌رئیس و شخص محمدباقر قالیباف برای یکپرسی پرونده شاسی‌بلندها و معرفی نمایندگان دریافت‌کننده آن داشته‌اند. حال دراین‌بین باید پرسید که هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس چگونه می‌تواند به این پرونده ورود کند و آیا می‌توان شاهد اعلام اسامی و معرفی آنها به دستگاه قضا و پیگیری‌های بعدی بود؟ این سوآلات و پرسش‌هایی از این دست، محور گفت‌وگوی «شرق» با محمد جواد جمالی‌نوبندگانی، نایب‌رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی و سخنگوی هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس دهم است که در ادامه می‌خوانید.

◆ در جریان جلسه یکشنبه هفته گذشته مجلس شورای اسلامی با دستور کار استیضاح مجدد وزیر سابق صمت و برکناری او، هم رئیس، هم فاطمی‌امین و هم جردن نفر از نمایندگان به‌صورت ضمنی و مستقیم به موضوع واگذاری ۷۰ تا ۷۵ خودروی شاسی‌بلند به نمایندگان اذعان داشتند که برخی کارشناسان متفقند با تعبیر و تفسیر دیگر سعی شد این موضوع توجیه شود. اما ظاهر اا واگذاری‌ها اکنون روشن است. به‌واسطه این اعتراف ضمنی برخی از نمایندگان خواستار معرفی نمایندگان دریافت‌کننده این خودروها هستند. جلیل رحیمی جهان‌آبادی، نماینده تربت‌جام و عضو کمیسیون امنیت ملی در توییت پنجشنبه خود از هیئت‌رئیس مجلس و بازرسی ریاست جمهوری در خواست کرد که اسامی همه نمایندگان با مسئولان دریافت‌کننده خودروهای شاسی‌بلند، بدون نوبت و بدون نرخ کارخانه را اعلام کنند.

مضافا محمدمهدی زاهدی، نماینده کرمان هم پنجشنبه در نامه‌ای به محمدباقر قالیباف خواستار شفاف‌سازی و برخورد قانونی با عالمان و دریافت‌کنندگان خودروی خارج از ضوابط شد. قبل‌تر هم محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای از رئیس مجلس خواست نسبت به ادعای نماینده مردم تبریز درباره دریافت ۷۰ خودروی شاسی‌بلند توسط برخی از نمایندگان اقدام فوری در دستور کار قرار گیرد. با توجه به سابقه و حضور شما در هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس دهم اکنون این هیئت (نظارت) و هیئت‌رئیس باید چه اقداماتی را انجام دهند؟

قبل از اینکه به موضوع خودروهای شاسی‌بلند و عملکرد هیئت نظارت و هیئت‌رئیس مجلس ورود کنم، جادارد به موضوع استیضاح دوم و برکناری آقای فاطمی‌امین بپردازم که برای من اهمیت دارد. ببینید رهبر معظم انقلاب در دیداری که با نمایندگان این مجلس داشتند بر ضرورت عدم دخالت در امور دیگر قوا و دخالت در حوزه اجرائی کشور تأکید کردند. رهبر انقلاب در سخنانی با این مضمون گفتند که اگر نمایندگان با فشار بخواهند برخی افراد را در دولت به کار بگیرند و بعد همان افراد در حوزه اجرائی ضعیف باشند، باید این اشتباه را چگونه جبران کرد و بقیه چه کسی را گرفت؟! اما متأسفانه به دلایل مختلف عکس گفته‌های رهبری انجام شد و شاهد دخالت در امور اجرائی بودیم و این مسئله در درجه اول باعث می‌شود که نمایندگان از تقنین و بررسی صحت و مقبولیت و لازم برای تصویب طرح‌ها و لوائح بازمانند. از طرف دیگر چون نمایندگان خود را درگیر مسائل و اختلافات دولت با مجلس می‌کنند، نمی‌توانند نظارت دقیق و وظیفه‌ی‌را به دلیل دخالت در جزئی‌ترین امور اجرائی داشته باشند و وظیفه نظارتی را هم درست پیش ببرند. به‌هرحال نمایندگان و وزرا برای پیشبرد امور از هم‌دیگر خواسته‌های متقابل دارند. البته این موضوع و این مشکل در ادوار مختلف مجلس با شدت و ضعف وجود داشته است اما در مجلس یازدهم شدت آن بیشتر شده است.

◆ **است تاجایی را مطرح کردید. از فضای کلام شما چنین برمی‌آید که مجلس یازدهم با استیضاح و برکناری فاطمی‌امین در وظیفه دولت رئیسی دخالت کرده است. انگار با این استیضاح زاویه دارید؟**

به نظر من استیضاح هفته گذشته وزیر صمت از دل عملکرد نظارتی صحیح مجلس بیرون نیامد، بلکه به دلیل آن بود که برخی درخواست‌های نمایندگان مجلس اجابت نشد. ببینید مجلس با ۲۹۰ نماینده می‌تواند تنها با حدود سه درصد نمایندگان یک وزیر را به استیضاح بکشانند؛ یعنی با ۱۰ امضا می‌توان یک وزیر را استیضاح کرد. با این اوصاف فشار چند نماینده کافی است که دولت وارد حاشیه شود. اینجاست که من با مسئله استیضاح به شکل درست و صحیح آن در جهت ارتقای عملکرد اجرائی دولت موافقم و به همین دلیل جادارد که در خصوص اصلاح آیین‌نامه مجلس برای استیضاح مذاقه و بررسی بیشتری صورت بگیرد و آیین‌نامه کنونی تغییر کند.

◆ **چرا استیضاح آخرین تیر ترکش نمایندگان است. به همین دلیل یا نباید از آن استفاده شود یا باید به شکل صحیحی از آن استفاده کرد که مورد سوسا استفاده فردی، حزبی و جناحی قرار نگیرد.**

برادر عزیز و ارجمند
جناب آقای رضا میر
در گذشت جانسوز پدر گرامیتان را تسلیت عرض کرده از خداوند منان برای آن مرحوم غفران و رحمت و برای خانواده و آشتیابان صبر و اجر مسئلت داریم.
ارسلان ابدی، مهدی اقبال، مهدی آجورلو، امیرافراز برخوردار، سیدعلاءالدین جزایری، علی جمالی، آرش حسن‌نیا، حمید خادم محمدحسین خورویک، علی دولابی، مصطفی رسته‌مقدم ابوالفضل رضایی، امیر علی سلطان، صدرا سمنانی‌زهیر امیر سیدین، سعید شریعتی، محمد شفیعی، اسماعیل صحابه سیدعلی طباطبایی، محمد فاضلی، سیدسعید قریشی، احسان قلمچی بهروز کاظمی، داود کریمی، عادل محمدحسینی، حسین مظفری محمدجواد مظفری، سیدمحمدرضا عمندی، محمدحسین مهرزاد سیدصدرا میردامادی، سیدمهدی نادمی، میثم وره‌چهر

◆ **پرسش‌م را صریح جواب ندادید. آیا محمد جواد جمالی‌نوبندگانی با کارنامه وزیر سابق صمت که بسیاری از کارشناسان آن را ضعیف ارزیابی می‌کردند، فاطمی‌امین را قابل استیضاح نمی‌دانست؟**

به سؤال خوبی اشاره کردید. صریح پرسیدید پس بگذارید صریح و البته کامل هم جواب بدهم. اولاً نکته همین‌جاست که از ابتدا هم مشخص بود برخی از افراد معرفی‌شده به مجلس برای کسب رأی اعتماد در حد وزیر نیستند. این هشدار را خیلی از دلسوزان دولت رئیسی به رئیس‌جمهور و دیگر مقامات دادند اما به نظر من برخی فشارها از سوی برخی جریان‌ها و احزاب باعث شد که این افراد بدون هیچ‌گونه دانش، تجربه و شناختی به وزارت برسند و اکنون هم می‌بینیم اتفاقا همان کسانی‌که به دولت رئیسی تذکر می‌دادند و دلسوزانه رأی‌روز را پیش‌بینی می‌کردند، از بدنه تصمیم‌گیری‌ها کنار رفته‌اند یا کنار گذاشته شده‌اند. یعنی آن زمان خیلی از دلسوزان گفتند که این افراد در سطح وزیر نیستند و مشکلات جدی‌را در حوزه وزارتی شکل خواهند داد ولی متأسفانه حرفشان شنیده نشد. بعداً هم همان دلسوزان گفتند که استیضاح چاره کار نیست و فقط اختلاف‌ها و دخالت‌ها را در حوزه اجرائی بیشتر می‌کند که باز هم حرف این دلسوزان شنیده نشد. در تاتی مرز باریک و شکننده‌ای بین «دخالت» و «نظارت» وجود دارد. یعنی باید با دقت انتخاب کرد که نماینده به دنبال دخالت برای کسب منافع شخصی، باندی و حزبی است یا نظارت برای ارتقای عملکرد دولت و وزیر مربوطه؟ اتفاقا فکر نظارت صحیح و درستی بر قوه مجریه اعمال بشود، به نفع دولت و متعاقب آن به نفع مردم و ملت است. اما به نظر می‌رسد که برخی از نمایندگان منافع شخصی برای رأی‌آوری مجدد، کسب محبوبیت و مقبولیت و حضور در دوره‌های بعدی مجلس این دست سوآلات، استیضاح و برکناری را در دستور کار دارند. نماینده‌ای که صرفاً به فکر دخالت در امور دولت و عوض‌کردن استاندار، فرماندار و حتی بخشدار و دهیار، رئیس اداره و مدیرکل استانی حوزه انتخابیه خود است، طبیعی است که از استیضاح برای منافع شخصی استفاده می‌کند. ببینید مشکل تا کجا پیش رفته است که در برخی استان‌ها که چند نماینده مشترک دارند، اختلافات بین آنها بر سر تعیین یک استاندار، فرماندار، مدیرکل یا هر پست محلی باعث بروز اختلافاتی بین آنها در مجلس می‌شود که انرژی و تمرکز آنها را می‌گیرد و آن اختلافات در دیگر مسائل هم ظهور می‌کند.

نکته مهم‌تر این است که همین مسئله باعث می‌شود افرادی با وجود نداشتن شایستگی و کمبود آزم خود را به ستادهای انتخابیاتی این افراد نزدیک کنند و در پست‌های کلیدی قرار بگیرند. نتیجه این رویه غلط به اینجا می‌رسد که یک فرد به‌عنوان مسئول می‌کند. این نشان می‌دهد که یک فرد در حوزه اجتماعی و سیاسی کشور یک مسئولیت مهم و کلیدی دارد اما هنوز به این بلوغ سیاسی و دیپلماتیک نرسیده است که از فروش جزایر ایران سخن می‌گوید. ما نباید آن‌قدر دچار نگاه سیاسی و حزبی شویم که افراد لایق و شایسته را نادیده بگیریم، دلسوزان را از صحنه تصمیم‌گیری کنار بگذاریم و افراد بی‌تجربه را در پست‌های کلیدی به کار بگیریم که حتی تمامیت ارضی ایران را هم به سخره گرفتند؛ تمامیت ارضی که متر به متر آن سال‌ها در اختیاران حفظ شده است. حضور این افراد یعنی آنکه ما بعد از ۴۴ سال دوباره برگشتم به نقطه سر خط. واقعا این آزمون و خطا دیگر جواب نمی‌دهد.

◆ **به سؤال اولم بازخواهم گشت؛ چراکه هنوز جواب شما را نگرفتم؛ اماگفت‌وگورا به جاهای خوب کشاندید. بسیاری معتقدند حتی شوخی سجاد پادام، مدیرکل بیمه‌های اجتماعی وزارت کار درباره «فروش خاک ایران» هم زشت است، چه برسد به بحث جدی درباره آن که البته به برکناری او انجامید؛ اما این موضع نشان می‌دهد با بحران ناترازی صندوق‌های بازنشستگی و بیمه آن قدر بحرانی است که از زبان پادام موضوع خاک‌فروشی به‌عنوان راحل مطرح می‌شود یا اینکه به قول شما فردی آن‌قدر نابالغ و بدون تجربه و دانش سیاسی است که راحل برون رفت کشور را فروش خاک می‌داند؟**

اولا این مدیر به‌سرعت برکنار شد که جای تقدیر دارد؛ اما این موضوع نسنجیده باعث شد که فضای مجازی از آن به‌عنوان یک بستر برای حمله به

اقتصادی ناگهان بهبود پیدا کنند. به موازات آن به نظر می‌رسد همچنان دولت در حل برخی چالش‌ها، برخلاف شعارهایی که مطرح‌شده بود، ناتوان است و به‌جای اصلاح برخی امور و استفاده از مدیران غیرجناحی اما متخصص به موضع‌گیری‌های شعاری و ارائه آمارهایی مشغول است که عملاً کارشناسان، تحلیلگران، متخصصان و حتی افکار عمومی هم در پذیرش آنان توقف می‌کنند. در این بین تداوم مشکلات و ادامه مسیر با همان دست‌فرمان، این نگرانی را ایجاد می‌کند که مشکلات با حجم بیشتری مواجه و به چالش‌های غیر قابل باوری برسند. ۱۲ اردیبهشت سجاد پادام، مدیرکل بیمه‌های اجتماعی وزارت کار، درباره حل بحران ناترازی صندوق‌های بازنشستگی از ناگزیرشدن برای فروش کیش، قشم و خوزستان برای حل مشکلات صندوق‌های بازنشستگی در صورت ادامه وضعیت کنونی خیر داد. این رویکرد نشان از همین

دلسوزانه، بلکه اقدام با نگاه شخصی یا حزبی با هدف رأی‌آوری مجدد بدانم.

◆ **باز هم به سؤال اول بازگردیم که هنوز جواب ندادید. با توجه به سابقه‌شما در هیئت‌نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس اکنون این هیئت و هیئت‌رئیس مجلس باید چگونه به این موضوع بپردازند؟**

سؤال خوبی است که اتفاقا در راستای پاسخ قبلی من است. اولاً اتفاقا آقای بیگی به‌عنوان نماینده محترم تبریز وقتی از موضوع شاسی‌بلندها مطلع شدند، چرا همان زمان به هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس اطلاع ندادند؟ چون اگر یک طرف این پرونده شاسی‌بلندها به وزیر صمت و دولت بازمی‌گردد، طرف دیگر آن، مجلس و نمایندگان است. پس اتفاقا باید به محض اطلاع، آقای بیگی نامه‌ای را به هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان ارسال می‌کرد. اگر آن زمان هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان و هیئت‌رئیس مجلس به پیگیری‌ها جواب نمی‌دادند، این نماینده محترم می‌توانست آن را رسانه‌ای کند. پس اگر نیت، نیت صالحانه، مشفقانه و دلسوزانه‌ای برای بهبود عملکرد دولت و ارتقای وضعیت مردم بود، باید آقای بیگی در همان سرچشمه فساد این موضوع را از مجاری خاص خود با لحن متین و با رعایت همه قوانین و جوانب امر به اطلاع مجلس و هیئت نظارت می‌رساند؛ اما به محض اینکه نماینده در ایام استیضاح سریع موضوع شاسی‌بلندها را رسانه‌ای می‌کند و مثلاً با روزنامه شما هم گفت‌وگو می‌کند، این دیگر مسئله نظارت مجلس نیست، بلکه رنگ‌بویی تسویه‌حساب سیاسی با هدف حضور مجدد در انتخابات مجلس دوازدهم دارد.

◆ **سؤال من جواب داده نشد. اکنون توپ در زمین هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس و هیئت‌رئیس است. مضافاً برخی نماینگانی مانند پورابراهیمی، جهان‌آبادی، زاهدی و… مکتوب و رسمی از مجلس خواستار یکپرسی این پرونده هستند. اکنون باید هیئت نظارت چه اقدامی انجام دهد؟ آیا باید نمایندگان خاطی را معرفی کند؟**

قبل از پاسخ به سؤال شما من به این موضوع ورود کنم که در چند مصاحبه عنوان کردم باید قانون مربوط به هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس تغییر پیدا کند. اگر این قانون، قانون خوبی است، اما کافی نیست؛ چراکه قانون فعلی دست نمایندگان را باز نمی‌گذارد که بتوانند قبل از هرگونه شکایت دیگر نمایندگان به یک تخلف مجلس ورود کنند یا اگر تئیهاتی در نظر گرفته شود، بتوانند آن را اعمال کنند. اما درخصوص سؤال شما نهایتاً تنها کاری که هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان می‌تواند بکند پرونده شاسی‌بلندها می‌تواند ایجاد بدهد، یک تذکر کتبی یا معرفی افراد در صحن علنی مجلس بود که معمولاً همین جز گزارش به شورای محترم نمایندگان است. بنابراین من در همان زمان در مجلس دهم این موضوع را پیشنهاد دادم که قانون مربوط به هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان در مجلس اتی (یازدهم) تصحیح شود؛ به‌خصوص که نمایندگان فعلی هم به قانون هیئت نظارت در مجلس دهم انتقاد داشتند. اتفاقا یکی از نکاتی که رهبری در اولین دیدارش با نمایندگان مجلس یازدهم روی آن تأکید کرد، موضوع نظارت مجلس بر خود مجلس بود؛ بنابراین تصور این بود که نمایندگان محترم مجلس یازدهم طرح‌هایی برای تغییر قانون هیئت نظارت خواهند داشت. مضافاً با توجه به اینکه بسیاری از عزیزانی که اکنون عضو هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس یازدهم هستند، خودشان در حد دادستان و مقامات قضائی کشور بودند، این انتظار وجود داشت که قوانین هیئت نظارت هم تغییر پیدا کنند. حالا یا ما از جنبه‌ای اقدامات صورت‌گرفته برای تغییر قوانین خبر نداریم یا به واقع هیچ تلاشی برای تغییر قوانین هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان در این سه سال رفته از عمر مجلس یازدهم صورت نگرفته است.

اتفاقا اگر در این سه سال قانون مربوط به هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان اصلاح می‌شد و این‌ها هیئت بدون وجود شکایت دیگر نمایندگان مستقیماً می‌توانست به تخلف مجلس ورود کند، شاید شاهد این جنجال در خصوص پرونده شاسی‌بلندها نبودیم. البته این نکته را هم بگویم که آن چیزی که هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس درباره پرونده شاسی‌بلندها مطرح کرده با آن چیزی که توسط حجت‌الاسلام‌المسلمین حسن درویشیان، نماینده ویژه رئیس‌جمهور در امر مبارزه با فساد مطرح شده، متفاوت است. آقای درویشیان اظهار کرد که «بررسی‌های قبلی انجام‌شده و مدارک به‌دست‌آمده حاکی از آن است تفاهم‌نامه‌ای از تابستان ۱۴۰۰ و قبل از تشکیل کابینه دولت سیزدهم بین یک شرکت شبه‌کامفندی غیرمرتبط (رادین مبین غرب) با آن خودروساز منتقد و طبق مستندات به‌دست‌آمده، با کارسازی یکی از مسئولان وقت در مجلس نسبت به واگذاری بیش از صد خودرو به قیمت کارخانه و بدون قرعه‌کشی به تعدادی از ایشان و بر اساس معرفی و واسطه‌گری شرکتی مذکور انجام شده و این رویه تا اواسط ۱۴۰۱ ادامه یافته که طبق بررسی انجام‌شده، وزیر وقت صمت اطلاعی از وقوع یا کم و کیف آن نداشته و ظاهراً تعدادی از نمایندگان هم از آن بی‌اطلاع بوده‌اند».

◆ **جناب نوبندگانی موضوع قدری فراتر از این حرف‌هاست. در این سه سال از عمر مجلس یازدهم واقعا پارلمان و قوه مقننه عملاً از همه جوانب به محاق رفته است. تا جایی‌که محمدرضا صباغیان، نماینده مردم مهریز در جلسه نهم بهمن سال گذشته مجلس به دنبال صلب حق نظارت از پارلمان و رسیدگی از قوه قضائیه پیرامون طرح مولدسازی از «به صدا درآمدن ناقوس مرگ مجلس» خبر داد. در این راستا شما امیدیه به کارگرد مفید مجلس حتی در دوره بعد دارید؟**

وقتی در کشور ایران و نظام جمهوری اسلامی ایران دموکراسی حاکم است، باید از طریق صندوق انتخابات تغییرات صورت بگیرد. لذا قهر با صندوق هیچ‌گاه راحل هیچ مشکلی نبوده است؛ چون چیزی در درست نمی‌کند. از طرف دیگر مجالس و عملکرد آنها یک موج سببوسی داشته است. یک مجلس قوی‌تر بوده یک مجلس ضعیف‌تر. این یک روند طبیعی در ادوار پارلمان‌های ایران و همه کشورهای هم. مضافاً من معتقدم در مجلس درست شود، همه امور کشور هم درست می‌شود؛ چون مجلس ریل‌گذار است. هم با قانون‌گذاری و هم با نظارت می‌تواند امور اجرائی کشور را در مسیر درست تعریف و تبیین کند. اگر در بررسی طرح‌ها، لوائح و بودجه‌ریزی‌ها دقت لازم را داشته باشند و از آن طرف استیضاح و سؤال از وزیر و دیگر مسئولان

برادران عزیز و ارجمند

جناب آقایان داور، رضا و محمد میر

در گذشت پدر گرامتان را تسلیت می‌گوییم. از خداوند منان برای آن مرحوم غفران و رحمت و برای خانواده و آشتیابان صبر و اجر مسئلت داریم.

سیدرضا بنی‌طبا، ریحانه پیرزاده، زینب جعفری، سارا جعفری، نسیم جالاجی، هادی حیدری، محمدحسین خورویک سینا رحیم‌پور، مصطفی رسته‌مقدم، نگار سایه، صبا سراج، بهروز شاه‌رخیا، محمد شفیعی، اسماعیل صحابه سیدشهاب‌الدین طباطبایی، علیرضا طاهری، سجاد علوی، احسان قلمچی، سعید قریشی، ساجده کیانوش‌راد حجت کرمانی، طیبه کیومرثی، هما مداح، سمیه مهر جو، ناهید مولوی، نفیسه نعمتی

تلنبارشدن مشکلات دارد که از سو یک پیامد اصرار برای استفاده از مدیران ناکارآمد، غیرمتخصص و بی‌تجربه را نشان می‌دهد و از سوی دیگر تلنگری است که می‌گوید باید برای حل مشکلات بزرگ چاره‌اندیشی‌های واقعی داشت. اگرچه پادام به دلیل همین موضع‌گیری‌ها برکنار شد، اما به نظر می‌رسد مدیران اجرائی به جای حل مشکل صرفاً صورت‌مسئله را پاک کرده‌اند؛ کما اینکه در موردی مشابه به جای حل مسئله مسکن و اجاره‌دها، اکنون مانع از انتشار آمارهای واقعی دراین‌باره می‌شوند. چاره کار در چیست؟ با تکیه بر این پرسش، نگاهی به پرونده شاسی‌بلندها داشتیم تا شاید زیر و بم آن بتواند سکوی خوبی برای بهارستان و پاستور باشد؛ به این امید که مشکلات موجود را با تجربه‌های تلخ محک بزنند که مسیری جهت ساخت تجربه‌های بهتر و کارآمدی‌های واقعی‌تر برای مردم باشد.

به درستی انجام شود، قطعاً مجلس در ریل درست قرار می‌گیرد و کشور هم در ریل درست قرار خواهد گرفت. اما درخصوص مسئله طرح مولدسازی و شورای هماهنگی سران قوا، رهبر معظم انقلاب در دیداری درباره انتقادات مطرح‌شده عنوان کردند که این شورا یک شورای مؤقتی است و قطعاً دوباره موضوع به مسیر قبلی خود بازمی‌گردد. ولی طرح مولدسازی طرحی بود که از قبل از دولت رئیسی باید اجرائی می‌شد؛ اما از اجرای آن سر باز زده شد.

◆ **اشاره داشتید که در نهایت عملکرد هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس درخصوص پرونده شاسی‌بلندها، اعلام اسامی نمایندگان متخلف در صحن، آن‌هم منبی بر موافقت رئیس مجلس است که طبق گفته شما معمولاً همین اعلام اسامی هم صورت نمی‌گیرد. آیا ادعای شما به معنی آن است که این پرونده هم مانند دیگر پرونده‌ها باید مخومه می‌شود؟**

ببینید هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس یک هیئت هفت‌نفره است و ریاست آن هم بر عهده نایب‌رئیس اول مجلس است. دو عضو دیگر این هیئت هم رئیس کمیسیون اصل ۹۰ و رئیس کمیسیون حقوقی و قضائی مجلس هستند. چهار عضو باقی‌مانده هم از بین دیگر نمایندگان مجلس است که خود را برای حضور در این هیئت نامزد می‌کنند. این چهار نفر باقی‌مانده را برای ۱۲ نفر هیئت‌رئیس مجلس انتخاب می‌شوند و بعد هم باید این افراد انتخاب‌شده در صحن علنی رأی اعتماد نمایندگان را کسب کنند. در عین حال هر نماینده وامدار و وابسته به یک جریان سیاسی است پس نمی‌توان گفت که نباید نماینده مجلس سیاسی عمل کند، اما نباید این وامداری سیاسی در عملکرد نمایندگان در هیئت نظارت اثر سوء بگذارد. لذا اگر هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان در راستای تأکید قبلی‌ام بتواند قوانینش را به‌روز کند و محدودیت‌های خود را کنار بگذارد، در نظرم قوی‌تر خواهد بود. در غیر این صورت این هیئت نمی‌تواند مؤثر باشد. البته طبق قانون هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان، این هیئت می‌تواند به برخی پرونده‌ها که در آن تخلف مجلس نمایندگان به شورای نگهبان گزارش دهد، اما هیئت نظارت نمی‌تواند آن را به شکل پرونده‌سازی انجام دهد.

◆ **به شکل خاص در پرونده شاسی‌بلندها هیئت نظارت و هیئت‌رئسه می‌توانند موضوع را به قوه قضائیه برای مجازات نمایندگان ارجاع دهند یا نه؟**

خیر. به همین دلیل است که من تکرار می‌کنم باید قانون هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان به‌روز شود تا دست این هیئت بازتر شود. این هیئت جز گزارش به شورای محترم نگهبان یا هیئت‌رئیس مجلس نمی‌تواند کار دیگری انجام دهد. گفتم حداکثر کاری که می‌تواند انجام دهد اعلام اسامی نمایندگان متخلف در صحن علنی یا تذکر کتبی یا شفاهی به نمایندگان خاطی است. اینکه تصور کنیم هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان مستقیماً بتواند شاسی‌بلندها را از نمایندگان خطی پس بگیرد یا بتواند نمایندگان را از کمیسیون فراسکین با کل مجلس اخراج کند، قادر به انجام چنین کاری نیست. البته برای ارتجاع گزارش هیئت نظارت به قوه قضائیه باید دید که این قوه درخواستی در این رابطه داشته است یا خیر؛ یعنی اگر قوه قضائیه شکایت یا درخواستی در این رابطه از مجلس نداشته باشد هیئت نظارت نمی‌تواند این گزارش‌را به قوه قضائیه رفته باشد و این قوه از هیئت‌رئیس در هیئت نظارت مستقیماً درخواست کرده باشد. می‌تواند این گزارش را دریافت کند. از طرف دیگر باید دید دادستان در شأن مدعی‌العموم به پرونده ورود می‌کند یا شکایت مخصوصی از یک نهاد و ارگان به آنها وصول شده است. فعلاً که نماینده افشاگر به قوه قضائیه نرفته و از فرد یا نهادی هم شکایت نکرده است. بنابراین من معتقدم دادستان در شأن مدعی‌العموم به پرونده ورود خواهد کرد. مضافاً افشاگر هم عنوان کند که قوه قضائیه از او به عنوان مطلع دعوت کرد، نه اینکه وی را احضار کرده باشد.

◆ **بالاخره هیئت نظارت و هیئت‌رئیسه باید به نمایندگان درخواست‌کننده برای روشن‌شدن ابعاد پرونده شاسی‌بلندها پاسخ بدهند یا خیر؟**

هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان موظف نیست به نمایندگان پاسخ بدهد، ولی این هیئت باید به رئیس مجلس جواب بدهد. یعنی اگر رئیس مجلس این درخواست را از هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان بیرو بگیرد پرونده شاسی‌بلندها داشته باشد، هیئت نظارت هم باید گزارش خود را درخصوص نمایندگان خاطی به رئیس مجلس ارائه دهد. از اینجا به بعد تصمیم با رئیس مجلس و هیئت‌رئیسسه است که اسامی نمایندگان خاطی را که توسط هیئت نظارت گزارش داده شده‌اند در صحنه علنی اعلام بکنند یا نکنند.

◆ **که البته بعد است رئیس مجلس اسامی را اعلام کند چو...**
دیگر جواب این سؤال شما پیش من نیست. باید از آقای قالیباف پرسید که...

◆ **چگونه می‌شود در اول مجلس یازدهم به نام مبارزه با فساد اعتبارنامه غلامرضا تاجگردون که هم‌دوره شما در مجلس دهم بود رد شود و اکنون همین مجلس یازدهم در آستانه ورود به آخرین سال خود با چنین چالشی دست‌به‌گریبان است؟**

این موضوع مربوط به تغییر و تحولات مجالس است. معمولاً بسا روی کار آمدن هر مجلس تازه حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد نماینگانی پشت صندلی می‌نشینند که اولین دوره نمایندگی آنهاست و هیچ‌گونه اشرفایی به حوزه مجلس و عملکرد قوه مقننه ندارد. هنوز فرانسسیون‌ها، کمیسیون‌ها و هیئت‌رئیسسه شکل نگرفته‌اند، به وظایف خود آشنا نیستند تا تحقیقات درستی را درخصوص رد یا تأیید اعتبارنامه‌های نمایندگان داشته باشند. جنس همه وقایعی که در روزهای اول مجلس اتفاق می‌افتد کاملاً فرق می‌کند و قابل تعمیم با رفتارهای بعدی مجلس نیست؛ چون رفته‌رفته مجلس با فضای قانون‌گذاری و نظارت بیشتر وفق می‌شود. البته این را بگویم نه در قانون اساسی و نه در آیین‌نامه داخلی مجلس به این موضوع اشاره نشده است که مجلس می‌تواند یک نماینده را بعد از گرفتن اعتبارنامه اخراج کند. مگر اینکه به یک جرم محکوم شده باشد که زندان طولیل‌مدت داشته باشد که باعث شود حضور مستمر آن نماینده در مجلس منتفی شود.